ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy JUDr. Radana Malíka a soudkyň JUDr. Barbary Pořízkové a Mgr. Daniely Zemanové v právní věci žalobce: **Město Louny,** se sídlem Mírové nám. 35, Louny, zastoupeného JUDr. Karlem Davidem, advokátem se sídlem Beneše z Loun 50, Louny, proti žalovanému: **Finanční ředitelství v Ústí nad Labem,** se sídlem Velká Hradební 61, Ústí nad Labem, proti rozhodnutí žalovaného ze dne 25. 11. 2004, č. j. 08313/170/04/T, o odvodu neoprávněně použitých prostředků ze Státního fondu rozvoje bydlení, a rozhodnutím ze dne 5. 1. 2005, č. j. 08313/170/04/1/T, a ze dne 5. 1. 2005, č. j. 08313/170/04/2/T, o předpisu penále, o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Ústí nad Labem ze dne 28. 3. 2007, č. j. 15 Ca 6/2005 – 37,

takto:

I. Kasační stížnost **se zamítá.**

II. Žádný z účastníků **nemá právo** na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

Včas podanou kasační stížností se žalobce (dále jen „stěžovatel“) domáhá zrušení shora označeného rozsudku Krajského soudu v Ústí nad Labem (dále jen „krajský soud“), kterým byla zamítnuta jeho žaloba směřující proti rozhodnutí žalovaného (dále jen „odvolací orgán“) ze dne 25. 11. 2004, č. j. 08313/170/04/T, o zamítnutí odvolání proti platebnímu výměru Finančního úřadu v Lounech (dále jen „správce daně“) ze dne 14. 4. 2004, č. j. 30498/04/201980/6587, na odvod neoprávněně použitých prostředků ze Státního fondu rozvoje bydlení ve výši 960 000 Kč za porušení rozpočtové kázně dle § 44 zákona č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech a o změně některých

souvisejících zákonů (rozpočtová pravidla), ve znění účinném pro posuzované období (dále jen „zákon č. 218/2000 Sb.“ nebo „rozpočtová pravidla“), a zároveň i proti rozhodnutí odvolacího orgánu ze dne 5. 1. 2005, č. j. 08313/170/04/1/T, o zamítnutí odvolání proti předpisu dílčího penále souvisejícího s tímto odvodem ve výši 471 901 Kč (rozhodnutí správce daně ze dne 14. 4. 2004, č. j. 30504/04/201980/6587) a rozhodnutí ze dne 5. 1. 2005, č. j. 08313/170/04/2/T, o zamítnutí odvolání proti dopočtu tohoto penále v částce 12 480 Kč (rozhodnutí správce daně ze dne 4. 5. 2004, č. j. 35500/04/201980/6420).

Krajský soud dospěl k závěru, že příjem předplaceného nájemného od budoucích nájemců nájemních bytů po podpisu Smlouvy č. 9255910497 mezi Státním fondem rozvoje bydlení (dále jen „státní fond“ nebo jen „Fond“) a stěžovatelem o poskytnutí dotace z prostředků Fondu na výstavbu nájemních bytů v obcích ze dne 25. 11. 2002 (dále jen „Smlouva“) představuje porušení podmínek této Smlouvy; a to zejména podmínky obsažené v čl. III, bodu 5, jímž se příjemce dotace zavazuje k tomu, že nebude od budoucích nájemců bytů požadovat žádné finanční ani věcné plnění (dary, půjčky, předplacené nájemné na dobu delší než 1 měsíc dopředu, zálohy na budoucí koupi bytu apod.) v souvislosti s uzavřením nájemní smlouvy. Soud poukázal na čl. IV. bod 2 uvedené Smlouvy, který výslovně zakotvuje, že nesplnění podmínek a závazků vyplývajících z této Smlouvy pro příjemce dotace je porušením rozpočtové kázně ve smyslu ustanovení § 44 zákona č. 218/2000 Sb., dále konstatoval, že porušením čl. III, bodu 5, tedy došlo ze strany stěžovatele k neoprávněnému použití prostředků ze státního fondu a k porušení rozpočtové kázně ve smyslu shora citovaného ustanovení předmětného zákona. Soud v odůvodnění rozhodnutí uvedl, že u platebních výměrů, kterými bylo daňovému subjektu sděleno penále, je nutné si uvědomit, že finanční úřad jako správní orgán prvního stupně jimi pouze oznamuje, jaké penále dotyčnému subjektu v souvislosti s neoprávněným použitím prostředků státního fondu vzniklo. Stěžovatel oba platební výměry na penále napadal pouze z důvodu, že podle něj k porušení rozpočtové kázně nedošlo. S tímto názorem se však krajský soud neztotožnil.

Krajský soud taktéž neshledal postup odvolacího orgánu zmatečným, neboť § 55a zákona č. 337/1992 Sb., o správě daní a poplatků, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o správě daní a poplatků“), upravující institut prominutí daně a příslušenství daně, je systematicky zařazen do části páté tohoto zákona, kde jsou upraveny mimořádné opravné prostředky. V souladu s tímto ustanovením je Ministerstvo financí (dále jen „ministerstvo“) oprávněno prominout penále jako příslušenství daně z důvodu odstranění tvrdosti zákona. K prominutí může dojít v kterémkoli stadiu daňového řízení a tímto rozhodnutím ministerstva není rušeno rozhodnutí o vyměření daně nebo penále. Uvedeným rozhodnutím se pouze promíjí povinnost předmětnou daň nebo penále odvést, event. vzniká nárok na vrácení již odvedené daně nebo penále. V rámci tohoto mimořádného opravného prostředku nedochází k přezkoumávání rozhodnutí příslušného správce daně nebo odvolacího orgánu ve druhém stupni. K přezkumu zákonnosti a věcné správnosti rozhodnutí příslušného správce daně naproti tomu dochází v rámci řízení o odvolání. V souladu s § 50 odst. 6 zákona o správě daní a poplatků odvolací orgán prvostupňové rozhodnutí přezkoumá a v případě, že zjistí pochybení, jej zruší nebo změní. Pokud pochybení nezjistí, odvolání zamítne. Jinak nemůže druhostupňový orgán rozhodnout, a to ani v případě, že povinnost

odvodu daně nebo úhrady penále je ministerstvem prominuta dříve, než je vydáno rozhodnutí odvolacího orgánu. Odvolací orgán je povinen přezkoumat z věcného i zákonného hlediska rozhodnutí prvního stupně bez ohledu na to, že ministerstvo v mezidobí využilo postupu podle § 55a zákona o správě daní a poplatků. Na základě uvedených skutečností soud žalobu jako nedůvodnou zamítl.

Stěžovatel v kasační stížnosti uplatňuje kasační námitky ve smyslu ustanovení § 103 odst. 1 písm. a) a d) zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s."), a namítá tak nesprávné posouzení právní otázky soudem, a v obecné rovině i všechny zákonné důvody způsobující nepřezkoumatelnost, které jsou zakotveny ve shora citovaném ustanovení, tedy jak nepřezkoumatelnost z důvodu nesrozumitelnosti nebo nedostatku důvodů rozhodnutí, tak i nepřezkoumatelnost spočívající v jiné vadě řízení před soudem, jež by mohla mít za následek nezákonné rozhodnutí o věci samé, avšak výslovně nespecifikuje žádný z nich. Stěžovatel pak ve svém podání rekapituluje skutkové okolnosti a zejména právní posouzení případu, s nímž dle svých slov kategoricky nesouhlasí. Zdůrazňuje, že soud se nezabýval jeho námitkou, že po uzavření Smlouvy dne 25. 11. 2002 žádnou smluvní podmínku neporušil, a tudíž mu nevznikla povinnost poskytnutou dotaci vracet. Žádost o poskytnutí dotace podával stěžovatel již dne 16. 4. 1998 a poté ji aktualizoval 14. 2. 2000. V té době ještě neplatil zákon č. 211/2000 Sb., o Státním fondu rozvoje bydlení, ani nařízení vlády č. 481/2000 Sb. Tyto předpisy platily v době uzavření Smlouvy, ale ani jeden z nich, jak uvádí stěžovatel, cit.: *„nám nezakazuje aplikovat naše pravidla pro výběr bytů i ze strany budoucích nájemců"*. Soud podle jeho názoru sice konstatoval, že došlo k neoprávněnému použití prostředků ze státního fondu, ovšem tvrzení „neoprávněnosti" ničím neprokázal. Stěžovatel s odkazem na stávající judikaturu, konkrétně na rozsudek Krajského soudu v Ústí nad Labem ze dne 9. 6. 2005, sp. zn. 59 Co 33/2003, a rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 12. 8. 2004, č. j. 2 Afs 11/2004 – 73, dále tvrdí, že pro kvalifikaci neoprávněného použití prostředků státního rozpočtu by se muselo jednat o jejich použití zcela zřejmě nehospodárné, v rozporu s účelovým určením (podle smlouvy či rozhodnutí), tj. tyto prostředky by musely být užity tak, že by byl v podstatě zmařen zákonný smysl jejich poskytování. K ničemu takovému však dle jeho slov nedošlo (a soud to ani netvrdí). Poskytnutou dotaci stěžovatel naopak řádně prostavěl, vytvořil tři nové byty, které spolufinancoval, a účel Smlouvy tak byl zcela naplněn. Proto navrhuje, aby Nejvyšší správní soud napadený rozsudek krajského soudu zrušil a věc vrátil tomuto soudu k dalšímu řízení.

Odvolací orgán ve svém vyjádření ke kasační stížnosti uvádí, že s námitkami stěžovatele se již podrobně vypořádal v odvolacím řízení i v přezkumném řízení před soudem a plně odkazuje na obsah svých předcházejících vyjádření v předmětné věci, neboť uvedené námitky jsou identické.

Připomíná, že stěžovateli byla poskytnuta dotace ve výši 960 000 Kč na základě Smlouvy č. 9255910497 s Fondem uzavřené dne 25. 11. 2002. Tato Smlouva obsahuje závazné podmínky pro poskytnutí dotace, a v bodu 2 části IV. uvádí, že nesplnění podmínek a závazků vyplývajících ze Smlouvy je porušením rozpočtové kázně ve smyslu ustanovení § 44 zákona č. 218/2000 Sb. Dotace byla stěžovateli poskytnuta za podmínky (bod 5 části III. Smlouvy), že její příjemce nebude požadovat finanční ani věcné plnění

v souvislosti s uzavřením nájemní smlouvy. Kontrolou provedenou správcem daně bylo zjištěno, že stěžovatel vybíral budoucí nájemce *„obálkovou metodou“* a stanovil minimální výši zálohy na byt. Od tří zájemců pak v období od 30. 9. 2002 do 24. 1. 2003 (ještě před dokončením bytových jednotek a částečně po podpisu Smlouvy) vybral předplacené nájemné v celkové výši 927 000 Kč. Zmiňuje, že kolaudace byla provedena dne 7. 3. 2004 (pozn.: ze spisu vyplývá, že kolaudační rozhodnutí nabylo právní moci dne 7. 4. 2003 – č. l. 11). Fond při provádění závěrečného vyhodnocení splnění podmínek Smlouvy svým rozhodnutím ze dne 1. 12. 2003, č. j. SFRB 3845/2003, zálohově poskytnutou dotaci stěžovateli nepřiznal. Odvolací orgán upozorňuje, že dle ustanovení § 14 zákona č. 218/2000 Sb. na dotaci není právní nárok a o tom, zda bude přiznána, rozhoduje poskytovatel, který rovněž stanoví závazné podmínky pro její čerpání. Účelem poskytnuté dotace byla v daném případě vestavba tří nájemních bytů při dodržení podmínek Smlouvy a nesplněním podmínky zakazující spolufinancování výstavby budoucími nájemníky bytů došlo k neoprávněnému použití peněžních prostředků. Dále připomíná, že podmínky pro poskytování dotací obcím na podporu výstavby nájemních bytů upravuje nařízení vlády č. 481/2000 Sb., o použití prostředků Státního fondu rozvoje bydlení formou dotace ke krytí části nákladů spojených s výstavbou bytů, ve znění účinném pro posuzované období (dále jen „nařízení č. 481/2000 Sb.“), které nabylo účinnosti dne 29. 12. 2000 a umožnilo poskytovat dotace na výstavbu obecních nájemních bytů na základě neuspokojených žádostí měst a obcí podaných na Ministerstvo pro místní rozvoj nejpozději do konce roku 2000 v rámci Programu podpory výstavby nájemních bytů a technické infrastruktury. Stěžovatel obdržel dotaci podle názoru odvolacího orgánu právě proto, že si v souladu s tímto nařízením podal v roce 1998 žádost, kterou v roce 2000 aktualizoval. Dne 26. 11. 2001 ji pak Fondu znovu potvrdil a uvedl, že je jediným investorem stavby, na kterou měla být dotace čerpána.

Odvolací orgán poukazuje na to, že v případě porušení rozpočtové kázně neoprávněným zadržením nebo použitím prostředků státního rozpočtu mají územní finanční orgány nejen právo, nýbrž v souladu s § 1 zákona o správě daní a poplatků a § 1 odst. 1 písm. b) zákona č. 531/1990 Sb., o územních finančních orgánech, ve znění pozdějších předpisů, také povinnost činit veškerá opatření potřebná ke stanovení a správnému a úplnému zjištění splnění daňových povinností. Pro kontrolu dodržování podmínek čerpání dotace a ukládání sankce dle § 7 nařízení č. 481/2000 Sb. platí zvláštní právní předpis, kterým se rozumí zákon č. 576/1999 Sb., o pravidlech hospodaření s rozpočtovými prostředky České republiky a obcí v České republice (rozpočtová pravidla republiky), ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon č. 576/1999 Sb.“), který byl s účinností od 1. 1. 2001 nahrazen zákonem č. 218/2000 Sb.

Zároveň odvolací orgán připomíná, že Ministerstvo financí rozhodnutím ze dne 15. 11. 2004 stěžovateli sdělené penále prominulo. Dne 5. 1. 2005 pak vydal odvolací orgán rozhodnutí, kterými odvolání stěžovatele proti platebním výměrům na penále zamítl, a tím je ponechal v platnosti. Z rozhodnutí je podle názoru odvolacího orgánu zřejmé, že k porušení rozpočtové kázně ve smyslu § 44 posledně citovaného zákona porušením bodu 5 části III. Smlouvy došlo. Závěrem odvolací orgán Nejvyššímu správnímu soudu navrhuje, aby kasační stížnost stěžovatele ze shora uvedených důvodů pro nedůvodnost zamítl.

Nejvyšší správní soud nejprve posoudil formální náležitosti kasační stížnosti, a konstatoval, že kasační stížnost je podána včas, jde o rozhodnutí, proti němuž je kasační stížnost přípustná, a stěžovatel je řádně zastoupen advokátem. Poté přezkoumal napadený rozsudek krajského soudu v rozsahu kasační stížnosti a v rámci uplatněných důvodů (§ 109 odst. 2 a 3 s. ř. s.), zkoumal při tom, zda napadené rozhodnutí netrpí vadami, k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti (§ 109 odst. 2, 3 s. ř. s.), a dospěl k závěru, že kasační stížnost není důvodná.

Nejvyšší správní soud se přednostně zabýval námitkou týkající se nepřezkoumatelnosti napadeného rozsudku. Nepřezkoumatelnost soudního rozhodnutí je totiž vadou tak závažnou, že se jí Nejvyšší správní soud musí zabývat i tehdy, pokud by to stěžovatel nenamítal, tedy z úřední povinnosti (viz shora). Nelze se zabývat hmotněprávní argumentací, pokud přezkoumávané rozhodnutí soudu neobstojí ani po formální stránce.

Stěžovatel v kasační stížnosti důvody nepřezkoumatelnosti nekonkretizuje a namítá tedy jak nepřezkoumatelnost z důvodu nesrozumitelnosti nebo nedostatku důvodů rozhodnutí, tak i nepřezkoumatelnost spočívající v jiné vadě řízení před soudem, mohla-li mít taková vada za následek nezákonné rozhodnutí o věci samé. Na takto široce a obecně pojatou námitku nahlíží kasační soud jako na neopodstatněnou, a to zvláště za situace, kdy ji stěžovatel nijak blíže nekonkretizuje. Napadený rozsudek nelze považovat za nesrozumitelný a ani výrok rozhodnutí zdejší soud nepovažuje za nedostatečně odůvodněný. K tomu jen na okraj podotýká, že nepřezkoumatelnost pro nedostatek důvodů rozhodnutí je založena na nedostatku důvodů skutkových, nikoliv na dílčích nedostatcích odůvodnění. Musí se přitom jednat o vady skutkových zjištění, o něž soud opírá své rozhodovací důvody. Takovými vadami mohou být mimo jiné případy, kdy soud opřel rozhodovací důvody o skutečnosti v řízení nezjišťované, případně zjištěné v rozporu se zákonem, anebo případy, kdy není zřejmé, zda vůbec nějaké důkazy byly v řízení provedeny. V přezkoumávaném rozsudku Nejvyšší správní soud žádné vady uvedeného charakteru neshledal, a ze spisového materiálu nezjistil ani *„jinou vadu řízení před soudem“*, jež by mohla mít za následek nezákonné rozhodnutí o věci samé ve smyslu § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s.. Námitku nepřezkoumatelnosti proto Nejvyšší správní soud odmítl jako zcela nedůvodnou.

Ze správního spisu Nejvyšší správní soud ověřil, že dokumenty, o které se opírají skutková zjištění a právní závěry správních orgánů v prvním i druhém stupni, a z nichž následně vycházel v přezkumném řízení i krajský soud, odpovídají tomu, co správní orgán shledal jako relevantní podklad pro uložení sankce, jež spočívala v povinnosti odvést zpět do státního rozpočtu zálohově čerpanou dotaci ve výši 960 000 Kč určenou na financování výstavby tří bytových jednotek. Shora již zmíněná a specifikovaná Smlouva ze dne 25. 11. 2002, založená na č. l. 8 správního spisu, jako jednu ze závazných podmínek uvádí (bod 5., část III.), že cit.: *„Příjemce dotace se zavazuje, že od budoucích nájemců bytů, postavených s použitím dotace z prostředků Státního fondu rozvoje bydlení, nebude požadovat žádné finanční ani věcné plnění (dary, půjčky, předplacené nájemné na dobu delší než 1 měsíc dopředu, záloha na budoucí koupi bytu, apod.) v souvislosti s uzavřením nájemní smlouvy.“* V bodě 2., části IV. se ve Smlouvě dále výslovně uvádí, že nesplnění podmínek a závazků vyplývajících ze Smlouvy je porušením rozpočtové kázně ve smyslu ustanovení

§ 44 zákona č. 218/2000 Sb. Na č. l. 7 spisu jsou pak založena „*Pravidla Městské rady v Lounech č. P 7/97, Postup při výběru nájemce nově zřizovaného bytového prostoru obálkovou metodou*“ (dále jen „Pravidla“) z prosince 1997. Z textu jednoznačně vyplývá, že rozhodujícím kritériem pro výběr nájemce nabízeného bytu je výše zálohy na nájem, kterou zájemce nabídne a ve stanovené lhůtě uhradí na účet města, a že minimální výše zálohy na nájem bude požadována ve výši desetiletého nájemného dle odst. 1 (bod 2. a 3. části III. Pravidel).

Podle těchto Pravidel byli v rámci výběrového řízení z přihlášených zájemců vybíráni nájemci nově zřizovaných bytů v půdních vestavbách domu na St. Sokola č. p. 1123 v Lounech. Dle Protokolů založených na č. l. 28, 29 a 30 správního spisu byla stanovena minimální výše zálohy na příslušné byty ve výši 350 000 Kč (na byt č. 13), 310 000 Kč (na byt č. 14) a 240 000 Kč (na byt č. 15). Z fotokopie účetního dokladu datovaného dnem 5. 11. 2002 je zároveň patrné, že za byt č. 13 byla vybranou nájemkyní paní J. K. složena záloha na nájem s kaucí v celkové výši 350 000 Kč. Ke dni 27. 1. 2003 za byt č. 14 nájemcem panem V. D. složena částka 325 000 Kč, a ke dni 20. 1. 2003 za byt č. 15 panem R. M. pak částka 252 000 Kč. Dne 7. 7. 2003 byla ze strany Fondu provedena kontrola zaměřená na závěrečné vyhodnocení naplnění podmínek Smlouvy o poskytnutí dotace. Při této kontrole byla shledána výše uvedená fakta a kontrolní zjištění byla zaprotokolována. Na základě toho pak ředitel Fondu rozhodnutím ze dne 1. 12. 2003, č. j. SFRB-38452003, zálohově poskytnutou dotaci ve výši 960 000 Kč stěžovateli nepřiznal a uložil mu povinnost prostřednictvím příslušného správce daně tuto částku na účet Fondu vrátit.

Kasační námitku, kterou by bylo možno podřadit pod § 103 odst. 1 písm. b) s. ř. s., spočívající v tvrzení, že po uzavření Smlouvy ze dne 25. 11. 2002 stěžovatel žádnou smluvní podmínku neporušil, tak nezbývá než odmítnout jako nepodloženou. Důkazní materiály, ze kterých správní orgány vycházely a které jsou založeny ve správním spise (viz shora), přesvědčivým způsobem prokazují, že smluvní podmínky, za nichž byla dotace stěžovateli Fondem přidělena, z jeho strany jednoznačně porušeny byly.

Další námitka stěžovatele směřovala do právního posouzení otázky neoprávněného použití prostředků státního rozpočtu. Stěžovatel odkázal na stávající judikaturu soudů, a jako příklad uvedl rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 12. 8. 2004, č. j. 2 Afs 11/2004 - 73. V příslušném rozhodnutí bylo vysloveno, že dočasné vložení prostředků na bankovní vkladové účty v rozporu s podmínkou odděleného sledování účelového použití prostředků v účetnictví není neoprávněným použitím prostředků státního rozpočtu, neboť tím v předmětné kauze nebylo použití návratné finanční výpomoci ke stanovenému účelu zmařeno. O závěry vyslovené v uvedeném judikátu se však v nyní posuzované věci nelze opřít, neboť v případě, na který stěžovatel odkazuje, se jednalo o výklad pojmu „*neoprávněně použitých nebo zadržených prostředků státního rozpočtu republiky nebo státních fondů republiky*“, stanoveného v jiném právním předpisu, a to v ustanovení § 30 zákona č. 576/1990 Sb., ve vazbě na § 11 téhož právního předpisu, jenž se týkal časového omezení možnosti užití přidělených finančních prostředků a jejich účelové vázanosti, zatímco v případě stěžovatele je spornou otázka, zda došlo k porušení rozpočtové kázně neoprávněným použitím peněžních prostředků ve smyslu § 44 a § 3 zákona č. 218/2000 Sb., který s účinností od 1. 1. 2001 nahradil zákon

č. 576/1990 Sb., jak na to ostatně poukázal i odvolací orgán ve svém vyjádření ke kasační stížnosti.

Na předmětnou věc tak nedopadají ustanovení zákona č. 576/1990 Sb., ale zákon č. 218/2000 Sb., ve znění účinném v době, kdy byla stěžovateli dotace přidělena. Na skutečnost, že na nastíněnou problematiku je v daném případě nutno nahlížet v kontextu posledně citovaného zákona, nemá žádný vliv ani okolnost, že nařízení č. 481/2000 Sb. týkající se dotací z Fondu spojených s výstavbou bytů odkazuje ohledně kontroly dodržování podmínek čerpání dotace a uplatnění sankcí při neoprávněném použití nebo zadržení dotace v § 7 na zvláštní právní předpis, a v poznámce pod čarou je uveden již zrušený zákon č. 576/1990 Sb., neboť poznámka pod čarou nemá normativní povahu, a je logické, že zvláštním právním předpisem je nutno za této situace rozumět zákon č. 218/2000 Sb., tj. *„nová rozpočtová pravidla“* ve znění účinném pro posuzované období.

Porušením rozpočtové kázně se dle ustanovení § 44 odst. 1 písm. b) zákona č. 218/2000 rozumí *„neoprávněné použití nebo zadržení peněžních prostředků poskytnutých ze státního rozpočtu, státního fondu, Národního fondu nebo státních finančních aktiv jejich příjemcem.“* Pojem neoprávněného použití finančních prostředků je tak s ohledem na shora uvedené třeba vykládat v daném případě pouze ve smyslu ustanovení § 3 písm. e) cit. zákona, které v posuzovaném období výslovně stanovilo, že: *„pro účely tohoto zákona se rozumí neoprávněným použitím peněžních prostředků státního rozpočtu, jiných peněžních prostředků státu, prostředků poskytnutých ze státního rozpočtu, státních finančních aktiv, státního fondu nebo Národního fondu jejich výdej, jehož provedením byla porušena povinnost stanovená právním předpisem, smlouvou, případně rozhodnutím nebo dohodou o poskytnutí dotace nebo návratné finanční výpomoci“*. Na tomto zákonném požadavku musí být tedy založeno a v souladu s ním vykládáno každé individuální rozhodnutí o poskytnutí dotace. Dle názoru Nejvyššího správního soudu je třeba neoprávněným použitím, respektive neoprávněným výdejem rozumět vynaložení peněžních prostředků, které je v rozporu nejen s podmínkami vztahujícími se přímo k deklarovanému a schválenému účelu, jak tvrdí stěžovatel, ale také takové vynaložení peněžních prostředků, které je v rozporu s dalšími podmínkami stanovenými právním předpisem, smlouvou, případně rozhodnutím nebo dohodou o poskytnutí dotace nebo návratné finanční výpomoci, na základě kterých byla dotace příjemci poskytnuta. Závazek stěžovatele, že od budoucích nájemců bytů, postavených s použitím dotace z prostředků Státního fondu rozvoje bydlení, nebude požadovat žádné finanční ani věcné plnění (dary, půjčky, předplacené nájemné na dobu delší než 1 měsíc dopředu, zálohu na budoucí koupi bytu, apod.) v souvislosti s uzavřením nájemní smlouvy, byl jednoznačně jednou z podmínek poskytnutí dotace stanovených Smlouvou. Stejně jako se tedy poskytovatel dotace zavázal převést na stěžovatele za účelem výstavby předmětných bytových jednotek přesně stanovenou částku, zavázal se i stěžovatel přijetím podmínek dotace nepožadovat od budoucích nájemců bytů žádné věcné ani finanční plnění.

Na dotaci není právní nárok (§ 14 zákona č. 218/2000 Sb.) a její poskytnutí ze státního rozpočtu je de facto dobrou vůlí státu, která musí být na druhé straně vyvážena přísnými podmínkami, které zavazují jejího příjemce. Je proto nasnadě, že příjemce

dotace je povinen při nakládání s rozpočtovými prostředky dodržovat nejen zákonné podmínky, ale též podmínky stanovené ve smlouvě či rozhodnutí o poskytnutí dotace.

V této souvislosti je třeba zdůraznit, že smluvní podmínky pro přidělení dotace byly ze strany stěžovatele s největší pravděpodobností porušeny vědomě, neboť již v okamžiku podpisu Smlouvy mu muselo být s ohledem na text schválených Pravidel pro výběr budoucích nájemců bytů z roku 1997 zřejmé, že tento dokument je se Smlouvou o poskytnutí dotace v rozporu. Účelovému jednání stěžovatele nasvědčuje ostatně i jeho žádost ze dne 26. 11. 2001, č. j. 46/01/ORM/Či, kterou byl zájem o poskytnutí dotace u Fondu aktualizován, neboť v přiloženém předtištěném formuláři je v příslušné kolonce označena obec, tj. stěžovatel, jako jediný investor stavby. Za zmínku stojí i okolnost, že den podpisu Smlouvy, tj. 25. 11. 2002, a den, kdy dle Protokolů založených ve správním spise proběhl *„obálkový výběr nájemců nově zřizovaných bytů konaný dle Pravidel Městské rady v Lounech č. P 7/97*“, se shodují.

Již jen na okraj a pro úplnost Nejvyšší správní soud uvádí, že stěžovatel odkazoval ve svém podání ještě na rozsudek Krajského soudu v Ústí nad Labem ze dne 9. 6. 2005, sp. zn. 59 Co 33/2003, aniž by však blíže rozvedl, jaký právní názor měl být v tomto rozsudku prezentován. Zdejší soud si proto předmětný rozsudek vyžádal a s ohledem na uplatněnou námitku dovodil, že stěžovatel měl pravděpodobně na mysli závěr, který krajský soud v odůvodnění tohoto rozsudku vyjádřil takto: *„podle názoru soudu neoprávněně použité prostředky státního rozpočtu musí povinný užít tak, že jejich skutečné užití je zcela v rozporu s jejich určením (podle smlouvy či rozhodnutí), popř. byly užity zcela zjevně nehospodárně, tj. musely by být užity tak, že by byl v podstatě zmařen zákonný smysl jejich poskytování....* Stěžovatel tak chtěl zřejmě podpořit své tvrzení, že neužil-li prostředků státního rozpočtu zcela v rozporu s jejich účelovým určením, pak mu byla dle jeho přesvědčení sankční povinnost zpětného odvodu finančních prostředků přidělených formou dotace uložena neoprávněně. S ohledem na fakt, že také v tomto případě bylo posuzováno porušení zákonných podmínek stanovených v zákoně č. 576/1990 Sb., je zřejmé, že ani obsah tohoto rozhodnutí nelze pro podporu kasačních námitek použít.

Skutečnost, že stěžovatel nepoužil finanční prostředky v rozporu s jejich účelovým určením, je nesporná, a tato okolnost nepochybně přispěla k tomu, že penále související s odvodem částky 960 000 Kč zpět do Fondu bylo nakonec stěžovateli rozhodnutím ministerstva ze dne 15. 11. 2004, č. j. 52/83 857/2004 – 525, v plné výši prominuto, přičemž bez zajímavosti není ani to, že sám stěžovatel v žádosti o prominutí penále porušení rozpočtové kázně ve věci závazku nepožadovat od budoucích nájemců bytů žádné finanční ani věcné plnění výslovně uznal.

Ve světle toho, co bylo uvedeno shora, nemohl kasační soud přisvědčit ani námitce stěžovatele směřující do otázky právního posouzení přezkoumávané věci. Lze naopak uzavřít, že krajský soud nepochybil a meritorně věc posoudil v souladu s tím, jak na ni nahlíží i zdejší soud. Nejvyšší správní soud proto kasační stížnost jako nedůvodnou podle ustanovení § 110 odst. 1 s. ř. s. zamítl.

Výrok o nákladech řízení se opírá o ustanovení § 60 odst. 1 s. ř. s., ve spojení s § 120 s. ř. s., když stěžovateli, který ve věci neměl úspěch, nevzniklo právo na náhradu nákladů řízení, a Finančnímu ředitelství v Ústí nad Labem jako druhému účastníku řízení o kasační stížnosti žádné náklady nad rámec jeho úřední činnosti nevznikly.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 19. března 2008

JUDr. Radan Malík
předseda senátu